

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلانشهرهای چندهسته‌ای

تالیف

پیترهال وکتی پین

ترجمه

دکتر کرامت‌الله زیاری

استاد دانشگاه تهران

توجه

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

انتشارات دانشگاه تهران

شماره ۳۲۸۱

شماره مسلسل ۷۱۹۳

Geoffrey Hall, Peter

هال، پیتر جفری، ۱۹۳۲ - م.
کلاشهرهای چندهسته‌ای / تألیف پیتر هال، کتی پین؛ ترجمه کرامت‌الله زیاری. — تهران:
دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۰.
غ، ۳۰۵ ص: مصور، جدول، نمودار. (انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره ۷۱۹۳).
ISBN 978-964-03-6270-9

چاپ دوم.

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

**The Polycentric Metropolis : Learning From Mega – City
Regions Europe.** عنوان اصلی:

کتابنامه.

شهرهای بزرگ - - اروپا - عمران منطقه‌ای - - اروپا - شهرسازی - - اروپا. پین، کتی
Pain, Kathy. زیاری کرامت‌الله، ۱۳۳۲ - مترجم. دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات.
۱۳۹۱
۳۰۷/۷۶۴۰۹۴
HT ۳۳۴ / الف ۲
شماره کتابشناسی ملی
۲۶۹۹۳۴۱

عنوان: کلاشهرهای چندهسته‌ای

تألیف: پیتر هال - کتی پین

ترجمه: دکتر کرامت‌الله زیاری

نوبت چاپ: دوم

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

ISBN:978-964-03-6270-9

9 789640 362709

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجم است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۱۰۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - سایت <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۰۱۲۰۷۸

فهرست مطالب

عنوان صفحه

بخش اول: کلانشهر چندمرکزی: پیدایش مناطق مگا شهری..... ۱

۱- از کلانشهری تا چندشهری، پیتروال و کیتی پین ۱

بخش دوم: تحلیل کلانشهر چندمرکزی: تعریف کمی مناطق مگا شهری..... ۲۵

۲- استخوان بندی شهر چندمرکزی: ۸ منطقه مگا شهری به طور خلاصه، پیتروال، کیتی پین و نیک گرین..... ۲۵

۳- سازمان شهر چندمرکزی: سازمان ساختارها و شبکه ها، پیتروال، دیوید اوانس و کیتی پین..... ۶۶

۴- اتصال منطقه مرکزی و حیاتی اروپا، پیتروال، کیتی پین و لوک کاپین ۸۲

۵- جغرافیای اطلاعات شهر اروپایی: ترسیم جریان اطلاعات، پیتروال، کیتی پین و نیک گرین..... ۹۰

بخش سوم: مفهوم شهر چندمرکزی: عاملان، شبکه ها و مناطق..... ۱۲۵

۶- شرکت ها و مکان ها پیرامون مناطق مگا شهری، کیتی پین و پیتروال ۱۲۵

۷- جریان ها و روابط درون و بیرون مجموعه، کیتی پین و پیتروال..... ۱۴۷

۸- مردم و مکان ها: وابستگی بین "فضای جریان ها" و "فضای مکان ها"، کیتی پین و پیتروال..... ۱۶۳

بخش چهارم: بازدید کلانشهر چندمرکزی: هویت های منطقه ای، سیاست های منطقه ای..... ۱۷۹

۹- جنوب شرق انگلستان: منظومه جهانی، کیتی پین، پیتروال، گرت پتس و دیوید واکر ۱۷۹

۱۰- رندستد هلند: وجوه چندگانه مدل نقش چندمرکزی، بارت لامبرگتس، رابرت کلاسترمن، مرجین ون در

ورف، رابرت رولینگ و لوک کاپین..... ۱۹۷

۱۱- بلژیک مرکزی: چندمرکزگرایی در مفهوم فدرالی، کریستین وندرموتین، مارسل رولندس، لورنت آجین و

اتین کاستیو..... ۲۰۸

۱۲- راین رور: شهر چندمرکزی در بهترین حالت آن، ولفنگ نپ، دانیلا شربگ و پیتروال..... ۲۱۹

۱۳- راین مین: ایجاد کار شهر چندمرکزی، تیم فرنیگ، میشل هویلر، کریستوف مگر و کریستین فیشر ۲۳۱

۱۴- منطقه کلانشهری اروپایی شمال سوئیس: تحریک نمایندگان برای توسعه فضایی و پاسخ های دولت.....

لارس گلانسنزمن، سیمون گابی، کریستین کروس، آلن تیرستین و ناتالی گرین..... ۲۴۳

۱۵- منطقه پاریس: برنامه ریزی فضایی چندمرکزی در یک منطقه کلانشهری تک مرکزی، لادویک هالبرت..... ۲۵۵

۱۶- دوبلین بزرگ‌تر در اقتصاد پلنگی سلتیک: "به‌سوی یک منطقهٔ مگاشری چندمرکزی" کریس ون اگرات،
مارتین سوکول و پیتر استافورد..... ۲۶۶

بخش پنجم: برنامه‌ریزی شهر اروپایی : کارایی سیاست ۲۷۷
۱۷- از راهبرد تا نیل به آن: پاسخ‌های سیاست، پیترهال و کیتی پین ۲۷۷
شهر چندمرکزی تا چه حد موفقیت اقتصادی و پایداری دارد ؟ ۲۸۵
منابع و مآخذ..... ۳۰۱

فهرست اشکال

۱.۱ چندضلعی دیدگاه توسعه فضایی اروپا.....	۴
۱.۲ کریدورهای ترافیک هوایی جهانی اصلی.....	۹
۲.۱ جمعیت‌ها و نواحی تطبیقی سال ۲۰۰۰.....	۲۹
۲.۲ تعداد مناطق شهری عملکردی سال ۲۰۰۰.....	۳۱
۲.۳ درصد جمعیت و اشتغال در اولین شهر مناطق شهری عملکردی سال ۲۰۰۰.....	۳۱
۲.۴ جمعیت و اشتغال در اولین شهر مناطق شهری عملکردی سال ۲۰۰۰، بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین شهر.....	۳۲
۲.۵.۱ منطقه مگاشهری جنوب شرق انگلیس: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۳۲
۲.۵.۲ منطقه مگاشهری رندستد: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۲۰۰۲-۱۹۹۲-۱۹۸۲.....	۳۵
۲.۵.۳ منطقه مگاشهری بلژیک مرکزی: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۳۵
۲.۵.۴ منطقه مگاشهری راین رور: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۳۶
۲.۵.۵ منطقه مگاشهری راین مین: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۳۶
۲.۵.۶ منطقه مگاشهری شمال سوئیس: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۲۰۰۰-۱۹۹۰-۱۹۸۱.....	۳۷
۲.۵.۷ منطقه مگاشهری منطقه پاریس: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۱۹۹۹-۱۹۹۰-۱۹۸۲.....	۳۷
۲.۵.۸ منطقه مگاشهری دوبلین بزرگ‌تر: مناطق شهری عملکردی اصلی و جمعیت ۲۰۰۲-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۳۸
۲.۶ تغییر جمعیت و اشتغال در اولین شهر مناطق شهری عملکردی سال ، بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین شهر	
۲۰۰۰ - ۱۹۹۰.....	۳۸
۲.۷.۱ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری جنوب شرق انگلستان ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۴۰
۲.۷.۲ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری رندستد: ۲۰۰۲-۱۹۹۲-۱۹۸۲.....	۴۰
۲.۷.۳ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری بلژیک مرکزی ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۴۱
۲.۷.۴ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری راین رور ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۴۱
۲.۷.۵ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری راین مین ۲۰۰۱-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۴۲
۲.۷.۶ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری شمال سوئیس ۲۰۰۰-۱۹۹۰-۱۹۸۱.....	۴۳
۲.۷.۷ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری منطقه پاریس ۱۹۹۹-۱۹۹۰-۱۹۸۲.....	۴۳
۲.۷.۸ تغییر جمعیت منطقه مگاشهری دوبلین بزرگ‌تر ۲۰۰۲-۱۹۹۱-۱۹۸۱.....	۴۴
۲.۸ تراکم جمعیت در سال ۲۰۰۰.....	۴۵
۲.۹ تراکم اشتغال در سال ۲۰۰۰.....	۴۵
۲.۱۰.۱ منطقه مگاشهری جنوب شرق انگلستان: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۰
۲.۱۰.۲ منطقه مگاشهری رندستد: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۰
۲.۱۰.۳ منطقه مگاشهری بلژیک مرکزی: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۱

۲.۱۰.۴ منطقه مگاشری راین رور: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۱
۲.۱۰.۵ منطقه مگاشری راین مین: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۲
۲.۱۰.۶ منطقه مگاشری شمال سوئیس: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۲
۲.۱۰.۷ منطقه مگاشری منطقه پاریس: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۳
۲.۱۰.۸ منطقه مگاشری دوبلین بزرگتر: رفت و آمد شهر- روستا ۲۰۰۱.....	۵۳
۲.۱۱.۱ منطقه مگاشری جنوب شرق انگلستان: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۱-۱۹۹۱-۲۰۰۱.....	۵۵
۲.۱۱.۲ منطقه مگاشری رندستد: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۲-۱۹۹۲-۲۰۰۲.....	۵۵
۲.۱۱.۳ منطقه مگاشری بلژیک مرکزی: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۱-۱۹۹۱-۲۰۰۱.....	۵۶
۲.۱۱.۴ منطقه مگاشری راین رور: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۱-۱۹۹۱-۲۰۰۱.....	۵۶
۲.۱۱.۵ منطقه مگاشری راین مین: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۱-۱۹۹۱-۲۰۰۱.....	۵۷
۲.۱۱.۶ منطقه مگاشری شمال سوئیس: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۱-۱۹۹۱-۲۰۰۱.....	۵۷
۲.۱۱.۷ منطقه مگاشری منطقه پاریس: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۱-۱۹۹۰-۱۹۹۹.....	۵۸
۲.۱۱.۸ منطقه مگاشری دوبلین بزرگتر: نمودار رتبه - اندازه جمعیت ۱۹۸۱-۱۹۹۱-۲۰۰۲.....	۵۸
۲.۱۲.۱ منطقه مگاشری جنوب شرق انگلستان: خود محدود ۲۰۰۱.....	۶۰
۲.۱۲.۲ منطقه مگاشری رندستد: خود محدود ۲۰۰۲.....	۶۰
۲.۱۲.۳ منطقه مگاشری بلژیک مرکزی: خود محدود ۲۰۰۱.....	۶۱
۲.۱۲.۴ منطقه مگاشری راین رور: خود محدود ۲۰۰۱.....	۶۱
۲.۱۲.۵ منطقه مگاشری راین مین: خود محدود ۲۰۰۱.....	۶۲
۲.۱۲.۶ منطقه مگاشری شمال سوئیس: خود محدود ۲۰۰۰.....	۶۲
۲.۱۲.۷ منطقه مگاشری منطقه پاریس: خود محدود ۱۹۹۹.....	۶۳
۲.۱۲.۸ منطقه مگاشری دوبلین بزرگتر: خود محدود ۲۰۰۲.....	۶۳
۳.۱ نمودار شراکت داخلی اتصالات دو شرکت قانونی.....	۶۸
۳.۲ اتصالات مقایسه‌ای درون منطقه‌ای برای شهرهای نخست در هر منطقه مگاشری.....	۷۸
۴.۱ اتصالات هوایی، پاییز ۲۰۰۳.....	۸۸
۴.۲ اتصالات ریلی، پاییز ۲۰۰۳.....	۸۸
۵.۱ ترافیک تلفن، فرانسه، ۲۰۰۳.....	۹۳
۵.۲ پاسخ‌های برآورد نهایی وب، نوامبر ۲۰۰۴.....	۹۷
۵.۳.۱ کلید نقشه‌های سفر تجاری.....	۹۹
۵.۳.۲ سفر تجاری، جنوب شرق انگلستان، ۷۶۴ مورد.....	۹۹
۵.۳.۳ سفر تجاری، جنوب شرق انگلستان، ۸۳۳ مورد.....	۱۰۰
۵.۳.۴ سفر تجاری، جنوب شرق انگلستان، ۱۳۴۳ مورد.....	۱۰۰
۵.۴.۱ سفر تجاری، رندستد، ۸۴۴ مورد.....	۱۰۱

فهرست □ خ

۵.۴.۲	سفر تجاری، رندستد، ۱۲۷۱ مورد	۱۰۱
۵.۴.۳	سفر تجاری، رندستد، ۱۲۷۲ مورد	۱۰۲
۵.۴.۴	سفر تجاری، رندستد، ۱۳۴۱ مورد	۱۰۲
۵.۵.۱	سفر تجاری، بلژیک مرکزی، ۸۰۵ مورد	۱۰۳
۵.۵.۲	سفر تجاری، بلژیک مرکزی، ۸۴۰ مورد	۱۰۴
۵.۵.۳	سفر تجاری، بلژیک مرکزی، ۸۹۶ مورد	۱۰۴
۵.۵.۴	سفر تجاری، بلژیک مرکزی، ۹۲۲ مورد	۱۰۵
۵.۶.۱	سفر تجاری، راین رور، ۱۱۶۹ مورد	۱۰۶
۵.۶.۲	سفر تجاری، راین رور، ۱۱۹۸ مورد	۱۰۶
۵.۷.۱	سفر تجاری، راین مین، ۱۰۱۴ مورد	۱۰۷
۵.۷.۲	سفر تجاری، راین مین، ۱۰۷۷ مورد	۱۰۷
۵.۷.۳	سفر تجاری، راین مین، ۱۰۹۱ مورد	۱۰۷
۵.۷.۴	سفر تجاری، راین مین، ۱۱۰۳ مورد	۱۰۸
۵.۸.۱	سفر تجاری، منطقه مگاشهری شمال سوئیس، ۱۱۷۵ مورد	۱۰۸
۵.۸.۲	سفر تجاری، منطقه مگاشهری شمال سوئیس، ۱۱۸۷ مورد	۱۰۸
۵.۸.۳	سفر تجاری، منطقه مگاشهری شمال سوئیس، ۱۱۹۷ مورد	۱۰۹
۵.۸.۴	سفر تجاری، منطقه مگاشهری شمال سوئیس، ۱۲۳۲ مورد	۱۰۹
۵.۹.۱	سفر تجاری، منطقه پاریس، ۹۳۰ مورد	۱۰۹
۵.۹.۲	سفر تجاری، منطقه پاریس، ۹۴۷ مورد	۱۱۰
۵.۹.۳	سفر تجاری، منطقه پاریس، ۹۷۱ مورد	۱۱۰
۵.۹.۴	سفر تجاری، منطقه پاریس، ۱۰۰۰ مورد	۱۱۰
۵.۱۰.۱	سفر تجاری، دوبلین بزرگ تر، ۸۷۵ مورد	۱۱۱
۵.۱۰.۲	سفر تجاری، دوبلین بزرگ تر، ۹۰۱ مورد	۱۱۲
۵.۱۰.۳	سفر تجاری، دوبلین بزرگ تر، ۱۱۸۲ مورد	۱۱۲
۵.۱۰.۴	سفر تجاری، دوبلین بزرگتر، ۱۲۲۳ مورد	۱۱۲
۵.۱۱	ترافیک تلفن	۱۱۸
۵.۱۲	تلفن های کنفرانس (تلفن و ویدئو)	۱۱۹
۵.۱۳	ترافیک ایمیل	۱۲۰
۵.۱۴	عاملان محل (اهمیت وابسته)	۱۲۰
۹.۱	چشم انداز فضایی ناحیه کلانشهری شمال غرب ۲۰۰۰	۱۸۴
۹.۲	راهبرد اجتماعات محلی پایدار ۲۰۰۳	۱۸۸
۹.۳	دیاگرام کلیدی طرح شهردار لندن ۲۰۰۴	۱۸۸

۹.۴	راهبرد فضایی جنوب شرق ۲۰۰۵ قطب‌ها.....	۱۹۲
۹.۵	میلتون کینز- راهبرد زیر منطقه‌ای جنوب میدلنز ۲۰۰۳.....	۱۹۵
۱۰.۱	خلاصه رندستد.....	۱۹۸
۱۰.۲	توزیع جمعیت و اشتغال بر پایه داده‌های آمارهای دفتر مرکزی.....	۱۹۹
۱۰.۳	مشاغل خدمات تجاری در مراکز منتخب رندستد.....	۲۰۱
۱۰.۴	ارکان هلندی شرکت‌های خدمات تجارت جهانی.....	۲۰۲
۱۰.۵	اتصالات شهرهای جهانی: شبکه‌های دفتری.....	۲۰۳
۱۰.۶	اتصالات درون منطقه‌ای در شبکه‌های دفتری.....	۲۰۵
۱۱.۱	بلژیک مرکزی: دسته نیروی انسانی.....	۲۱۲
۱۱.۲	بلژیک مرکزی: ارتباطات بین‌المللی شرکت‌های خدمات تولیدکننده پیشرفته.....	۲۱۳
۱۱.۳	بلژیک مرکزی: ارتباطات ملی درون شرکتی شرکت‌های خدمات تولیدکننده پیشرفته.....	۲۱۶
۱۲.۱	منطقه مگاشری راین رور.....	۲۲۱
۱۲.۲	ساختار اشتغال شرکت‌های خدمات تولیدکننده پیشرفته شش منطقه شهری عملکردی راین رور.....	۲۲۳
۱۳.۱	منطقه مگاشری راین مین.....	۲۳۲
۱۳.۲	شرکت‌های خدمات تولیدکننده پیشرفته مناطق شهری عملکردی راین مین.....	۲۳۸
۱۳.۳	اتصالات شبکه‌ای بین مناطق شهری عملکردی در راین مین.....	۲۳۸
۱۴.۱	منطقه کلانشهری اروپا در شمال سوئیس.....	۲۴۶
۱۴.۲	مناطق شهری عملکردی در منطقه کلانشهری اروپا در شمال سوئیس و به هم پیوستگی آنها در شبکه‌های محلی شرکت‌های خدمات تولیدکننده پیشرفته.....	۲۴۷
۱۴.۳	همکاری فراشرکتی بین شرکت‌های خدمات تولیدکننده پیشرفته در زیر منطقه‌های مختلف.....	۲۴۹
۱۶.۱	منطقه دوبلین بزرگ‌تر، قدرت‌های محلی/ منطقه‌ای و مراکز شهری.....	۲۶۷
۱۶.۲	توزیع چندمحلی شرکت‌های خدمات تولیدکننده پیشرفته در منطقه دوبلین بزرگ‌تر ۲۰۰۴.....	۲۷۱

فهرست جداول

۱.۱ سیستم مکان مرکزی کریستالر ۱۹۳۳.....	۶
۱.۲ گروه لوبورو موجودی شهرهای جهانی.....	۹
۱.۳ سلسله مراتب شهرهای جهانی براساس اتصالات هوایی ۱۹۹۷.....	۱۰
۲.۱ هشت منطقه مگاشهری، داده‌های پایه.....	۲۸
۲.۲ هشت منطقه مگاشهری، نشانه شهر چندمرکزی عملکردی معمولی و ویژه.....	۶۵
۳.۱ شبکه‌های دفتری دو شرکت حقوقی.....	۶۷
۳.۲ توزیع مطالعات شرکت‌ها در مناطق مگاشهری توسط بخش‌ها.....	۶۹
۳.۳ تولیدات داده: شهرها و شرکت‌های خدماتی در سراسر مناطق مگاشهری.....	۷۰
۳.۴ شهرهای انتخاب‌شده برای مطالعه توسط مناطق مگاشهری.....	۷۲
۳.۵ اتصالات شبکه در مناطق مگاشهری.....	۷۵
۳.۶ اتصالات جهانی در مناطق مگاشهری.....	۷۶
۳.۷ نواحی زیر منحنی برای شیب‌های متصل برای مقیاس‌های مختلف جغرافیایی توسط مناطق مگاشهری.....	۷۶
۳.۸ اتصالات بزرگ درون منطقه‌ای.....	۸۲
۴.۱ برآورد اتصالات: انتخاب مراکز.....	۸۵
۴.۲ نمایش اتصالات: هوا، ریلی، ترکیبی، پاییز ۲۰۰۳.....	۸۹
۵.۱ پاسخ به برآورد بافت.....	۹۳
۵.۲ خط اصلی تجارت.....	۹۴
۵.۳ تمام تعداد جلسات یک شرکت و در سایر شرکت‌ها یا سازمان‌ها.....	۹۵
۵.۴ طریقه سفر عمده برای سفر تجاری در یک روز هفته.....	۹۸
۵.۵ توزیع مکالمات تلفنی ایجاد شده برای تمام ۵ محل کاری.....	۱۱۴
۵.۶ توزیع تمام مکالمات تلفنی در یک هفته.....	۱۱۴
۵.۷ توزیع تمام تلفن و ویدئو کنفرانس‌ها در یک هفته برای تمام ۵ محل کاری.....	۱۱۴
۵.۸ توزیع تمام تلفن و ویدئو کنفرانس‌ها در یک هفته.....	۱۱۵
۵.۹ توزیع تمام ایمیل‌های فرستاده‌شده و دریافت‌شده در یک هفته برای تمام ۵ محل کاری.....	۱۱۵
۵.۱۰ توزیع تمام ایمیل‌های فرستاده‌شده و دریافت‌شده در یک هفته.....	۱۱۵
۵.۱۱ اهمیت عاملان محل توسط شهرستان.....	۱۱۷
۹.۱ خانه‌ها و مشاغل جدید پیشنهادی در جنوب انگلستان تا سال ۲۰۳۱.....	۱۸۶
۱۱.۱ جمعیت و سطح نواحی مناطق بلژیکی.....	۲۰۹
۱۱.۲ مناطق شهری عمده بلژیک در ۲۰۰۳.....	۲۱۰

- ۱۱.۳ تمام اشتغال و حقوق استخدامی در خدمات تولیدی پیشرفته در نه شهر اصلی بلژیک..... ۲۱۳
- ۱۲.۱ نمایش اتصال شهرهای جهانی مناطق شهری عملکردی در منطقه راین رور..... ۲۲۳
- ۱۳.۱ عارضه‌های اصلی اقتصادی اجتماعی و روند مناطق شهری عملکردی در منطقه راین مین..... ۲۳۵
- ۱۳.۲ اشتغال خدمات تولیدی پیشرفته در راین مین..... ۲۳۷
- ۱۴.۱ داده‌های پایه برای مناطق کلانشهری اروپایی شمال سوئیس..... ۲۴۶
- ۱۴.۲ اشتغال خدمات تولیدی پیشرفته در مناطق شهری عملکردی شمال سوئیس..... ۲۴۸
- ۱۵.۱ آمارهای متفاوت پیرامون منطقه پاریس..... ۲۵۶
- ۱۵.۲ اشتغال در شهر پاریس و حلقه‌های پیرامون..... ۲۵۷
- ۱۵.۳ تغییر اشتغال در شهر پاریس و حلقه‌های پیرامون ۱۹۸۲-۱۹۹۹..... ۲۵۸
- ۱۶.۱ شرکت‌های خدمات تولیدی پیشرفته چندمحلی در منطقه دوبلین بزرگ‌تر..... ۲۶۸

فهرست کلمات اختصار

AMIDSt: انستیتو آمستردام برای مطالعات توسعه بین‌المللی و کلانشهری

APS: خدمات تولیدی پیشرفته

CASI: مصاحبه به کمک کامپیوتر

CATI: مصاحبه‌های تلفنی به کمک کامپیوتر

CBD: محدوده تجاری مرکزی

CBS: آمارهای دفتر مرکزی

CBSA: ناحیه آماری مبتنی بر هسته (هسته بنیان)

CEO: متصدی اجرایی

CERN: شورای اروپایی تحقیق هسته‌ای

CHF: سوئیس - فرانک سووی

CMSA: نواحی آماری متروپلیتن به صورت مرکب

CNRS: مرکز ملی تحقیق علمی

CTRL: کانال اتصال ریلی

DATAR: نمایندگی آمایش سرزمین و اقدام‌های منطقه

DDR: جمهوری دموکراتیک آلمان

DELG: دپارتمان دولت محلی، میراث تاریخی و محیط زیست

DETR: دپارتمان محیط زیست، حمل‌ونقل و مناطق

DRA: مقامات منطقه‌ای دوبلین

EC: کمیسیون اروپا

EERA: مجمع منطقه‌ای شرق انگلستان

EMR: منطقه کلانشهری اروپا

EMRA: مجمع منطقه‌ای شهرق میدلندز

ESDP: دیدگاه توسعه فضایی اروپا

ESPON: شبکه دیدگاه توسعه فضایی اروپا

ETIC: شاخص پیوستگی ارضی اروپا

ETH: انستیتو تکنولوژی فدرال سوئیس

EU: اتحادیه اروپا

EU25: اتحادیه بزرگ اروپا

FDI: سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

FUR: منطقه شهری عملکردی

س □ کلانشهرهای چندهسته‌ای

GaWC: شهرهای جهانی

GDP: تولید ناخالص داخلی

GEMECA: گروه تحلیل تطبیقی نواحی متروپلیتن اروپا

GOEE: دفتر دولت در شرق انگلیس

GOEM: دفتر دولت در میدلندز شرقی

GOSE: دفتر دولت در جنوب شرق

Hbf: ایستگاه اصلی

HQ: ارکان، قرارگاه

IAURIF: انستیتوی مدیریت منطقه شهری فرانسه

ICE: اکسپرس درون شهری

ICT: فناوری ارتباطات و اطلاعات

IDA: آژانس توسعه صنعتی

IFSC: مرکز بین‌المللی خدمات مالی

IGEAT: انستیتوی مدیریت ارضی محیط زیست

ILS NRW: انستیتوی برنامه‌ریزی اراضی و منطقه‌ای در زوریخ

INSEE: انستیتوی ملی آمار و طرح‌های اقتصادی

ISP: تولیدکننده خدمات اینترنت

IT: فناوری اطلاعات

KIS: خدمات دانش - وسیع

MCR: منطقه مگاشری

MERA: مقامات منطقه شرق میانه

MNC: شرکت چندملیتی

MSA: ناحیه آماری کلانشهری

MST: تکنولوژی میکروسیستمی

NSS: راهبرد فضایی ملی

NUTS: فرهنگ لغت مخصوص آمار واحدهای ارضی

NWE/ERDF: بنیاد توسعه منطقه‌ای شمال غرب اروپا

NWMA: ناحیه کلانشهری شمال غرب

OSPM: دفتر قائم مقام نخست وزیر انگلیس

OECD: سازمان توسعه و همکاری اقتصادی

OMB: دفتر مدیریت و بودجه ایالات متحده

ONSS: دفتر ملی امنیت اجتماعی

OPODO: فرصت عمل

PA: دستیار شخصی

PAPI: مصاحبه کاغذ و قلمی (پرسشنامه)

PAT: سیاست مدیریت ارضی

PBKAL: شبکه ریلی سریع‌السير میان پاریس، بروکسل، کلن، آمستردام و لندن

PN8: مناطق مگا شهری هشت‌گانه

PRD: برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای

PUA: ناحیه شهری اصلی و عمده

R&D: تحقیق و توسعه

RPB: هیأت برنامه‌ریزی منطقه‌ای

RSS: راهبردی فضایی منطقه‌ای

SEERA: مجمع منطقه‌ای جنوب شرق انگلیس

SMEs: بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط مقیاس

SPF: خدمات عمومی فدرالی

SPV: وسایل نقلیه برای اهداف ویژه

TEN: شبکه قطارهای اروپا

UCL: کالج دانشگاه لندن

UNCTAD: کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد

UNESCO: سازمان فرهنگی، آموزشی و علمی ملل متحد

WAN: شبکه ناحیه وسیع

ZDF: سوئیسی، آلمانی و فرانسوی

فهرست شرکت کنندگان (همکاران در تالیف کتاب)

لورنت آجین ، محقق انستیتوی مدیریت ارضی محیط زیست در دانشگاه آزاد بروکسل
اتین کاستیو، محقق انستیتوی مدیریت ارضی محیط زیست در دانشگاه آزاد بروکسل
دیوید اوانس، محقق دپارتمان جغرافیا، لوبورو
کریستین فیشر، مدرس رشته جغرافیای انسانی دانشگاه تریر و عضو تیم تحقیق هیدلبرگ
تیم فریتگ، مدرس رشته جغرافیای انسانی دانشگاه هیدلبرگ
سیمون گابی، کمک محقق در انستیتوی تکنولوژی فدرالی سوئیس
لارس گلانزمن، کمک محقق در انستیتوی تکنولوژی فدرالی سوئیس
نیک گرین، مشاور مستقل به خصوص در زمینه کارتوگرافی برای شهرسازان که قبلاً عضو انستیتو مطالعات اجتماعات محلی بود.
ناتالی گرین، عضو انستیتو تکنولوژی فدرال سوئیس
لودویک هالبرت، محقق جغرافیای اقتصادی در مرکز تحقیق علمی ملی فرانسه
پیترهال، استاد برنامه ریزی و بازسازی در کالج دانشگاه لندن و محقق ارشد در بنیاد جوان و راهنمای انستیتوی مطالعات اجتماعات محلی و مدیر پروژه چندشبکه‌ای
میشل هیلر، مدرس رشته جغرافیای انسانی دانشگاه لوبورو و رئیس تیم تحقیق هیلدبرگ
لوک کاپین، مدرس ارشد انستیتوی آمستردام برای مطالعات توسعه بین‌المللی و کلانشهری
رابرت کلاسترمن، استاد جغرافیای انسانی و برنامه ریزی در انستیتوی مطالعات توسعه بین‌المللی و کلانشهری دانشگاه آمستردام
ولفگانگ نپ، اقتصاددان ارشد و برنامه ریز فضایی در دورتمند
کریستین کروس، کمک محقق در انستیتوی برنامه ریزی اراضی و منطقه‌ای در زوریخ
بارت لامبرگتس، محقق ارشد در انستیتو مطالعات توسعه بین‌المللی و کلانشهری دانشگاه آمستردام
کریستف میجر، محقق دپارتمان جغرافیا در دانشگاه هیدلبرگ
کیتی پین، محقق بنیاد جوان (قبلاً در انستیتوی مطالعات اجتماعات محلی و هماهنگ‌کننده پروژه چندشبکه‌ای)
گرت پتس، محقق بنیاد جوان (قبلاً در انستیتوی مطالعات اجتماعات محلی)
مارسل رولندتس، محقق دانشگاه آزاد بروکسل
رابرت رولینگ، محقق جدید در انستیتو مطالعات توسعه بین‌المللی و کلانشهری دانشگاه آمستردام
دانیلا شربگ، عضو اتاق بازرگانی و صنعت کولون
پیتر اشمیت، جغرافیدان دانشگاه دورتموند
مارتین سوکول، مدرس دپارتمان جغرافیای دانشگاه کوئین مری لندن، قبلاً محقق انستیتوی شهری ایرلند در دانشگاه دوبلین بود

فهرست □ ض

پیتر استافورد، مدیر اجرایی توسعه سیاست و تحقیق در بنیاد صنعت ایرلند، قبلاً محقق انستیتوی شهری ایرلند در دانشگاه دوبلین بود

پیتر تیلور، استاد جغرافیا و راهنمای گروه مطالعه شهرهای جهانی در دانشگاه لوبورو

آلین تیرستین، استاد توسعه فضایی در دانشگاه فنی مونیخ، قبلاً استاد برنامه‌ریزی فضایی زوریخ بود

کریستین ون در موتن، استاد جغرافیا و نایب رئیس دانشگاه آزاد بروکسل

کریس ون اگرات، محقق انستیتو ملی آنالیز فضایی و منطقه‌ای دانشگاه ملی ایرلند. قبلاً محقق انستیتوی شهری دانشگاه دوبلین بود.

مرجین ون در ورف، محقق جدید انستیتو مطالعات توسعه بین‌المللی و کلانشهری دانشگاه آمستردام

دیوید واکر، عضو دپارتمان جغرافیا لوبورو و مشاور تحقیق برای چندشبکه‌ای

مقدمه

پدیده جدید و نوظهور شهرها و مناطق شهری چندهسته‌ای و چندمرکزی، امروزه در بیشتر حوزه‌های کلانشهرهای جهان در حال پدیدار شدن است. منطقه شهری شهرهای بزرگ چندمرکزی ناشی از فرایند عدم تمرکز گسترده از شهرهای مرکزی بزرگ به شهرهای جدید و قدیمی کوچک‌تر است. بنابراین پدیده شهرهای چندمرکزی و چندهسته‌ای در مناطق وسیع و مناطق شهری شهرهای بزرگ و کلانشهری به مطالعه و بررسی‌های دقیق علمی نیاز دارد. شهرهای چندمرکزی به‌طور فیزیکی جدا از هم هستند، ولی از نظر عملکردی به یکدیگر وابسته‌اند و اطراف یک یا چند شهر بزرگ مرکزی استقرار یافته‌اند. این شهرها اغلب به لحاظ اشتغال، جریان‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و ارتباطاتی و اطلاعاتی که از طریق راه‌ها، خطوط ریلی پرسرعت و کابل‌های ارتباط از راه دور می‌گذرند، به یکدیگر مرتبط هستند. بی‌شک این پدیده نوظهور، فرم شهری قرن بیستویکم است. امروزه تراکم جمعیت شهری بیشتر در کلانشهر و حوزه‌های اطراف آن قرار دارد. ویژگی اصلی این حوزه‌ها و نواحی، درجات متفاوت چندمرکزی بودن آنهاست. در این الگو شهرها به‌صورت شبکه‌ای به هم مرتبط شده‌اند و اطلاعات بیشتر از شهر مرکزی به حوزه‌ها و نواحی پخش می‌شود. امروزه در اتحادیه اروپا، از چندمرکزگرایی شهری به‌مثابه چشم‌انداز توسعه فضایی نام برده می‌شود که نقش‌های پایتختی، سیاسی و تجاری دارند. در واقع در سطح منطقه‌ای پدیده چندمرکزی در راستای نظریه انتشار عمل می‌کند که نه تنها فضای مکان‌ها، بلکه فضای جریان‌ها را تعیین می‌کند. در حقیقت مفهوم کامل چندمرکزی بیشتر به مقیاس وابسته است.

جهانی شدن اقتصاد و اطلاعاتی شدن شهرها یعنی تغییر در ساخت و کنترل کالا به سمت تولید خدمات پیشرفته که جایگاه ویژه‌ای در فرایند شهرها و کلانشهرهای چندهسته‌ای و چندمرکزی دارد. کتاب حاضر که حاصل سال‌ها تحقیق و تجربه پروفسور پیترهال و دکتر کتی پین است، یکی از آثار ماندگار، بی‌نظیر و ارزشمند در سطح جهان است که در پنج فصل و هفده بخش به رشته تحریر درآمده است. در فصل اول پیدایش شهرها و نواحی چندهسته‌ای و چندمرکزی بررسی شده است. در بخش دوم تلاش‌هایی به‌منظور اندازه‌گیری کمی چندمرکزیتی به‌عمل آمده است. در این بخش به روش تجزیه و تحلیل اندازه رتبه‌بندی، اندازه‌گیری میزان خود مسئولیت و تجزیه و تحلیل جریان رفت و آمد جهت اندازه‌گیری میزان اتصال روزانه آنها بررسی می‌شود. فصل چهارم به تجزیه و تحلیل تبادلات اطلاعاتی بین هشت منطقه مگاشری می‌پردازد و این کار از طریق جداول هفتگی رفت و آمد هواپیماها و قطارها صورت می‌گیرد و توده‌های متراکمی را نشان می‌دهد. فصل سوم اولین تلاش در جهت انجام این کار است و مسئله به‌صورت غیرمستقیم دنبال شده است. فصل پنجم به‌طور مستقیم‌تر به دنبال پرسشی است که همواره به‌عنوان هسته تحقیق مدنظر بوده است. در این فصل سعی شده است تا به‌طور مستقیم جریان‌های اطلاعاتی بین کارفرماها و مدیران اجرایی در هر ناحیه اندازه‌گیری شود. این کار با تجزیه و تحلیل الگوهای سفر تجاری، تماس‌های تلفنی، تماس‌های کنفرانسی و ارتباطات الکترونیکی صورت می‌گیرد. بخش سوم به‌جای کمیت‌گرایی، به دنبال اطلاعات کیفی پایه است که از چند مصاحبه با کارفرمایان و مدیران اجرایی در هشت بخش مهم خدمات مهم پیشرفته در هشت ناحیه ذکر شده به‌دست آمده

است. در فصل ششم مکان ادارات در بخش‌های خدمات مهم پیشرفته و به‌ویژه دسته‌بندی آنها بررسی می‌شود. در فصل هفتم تمرکز اصلی بر نقش اطلاعات است و به‌دنبال درک فرایندهای تولید انتقال و خلاقیت دانش است. فصل هشتم بر روابط میان فضاهای مکان‌ها و جریان‌های فضا تمرکز دارد و اهمیت نیروی کار ماهر و بازارهای کار و اهمیت مکان به‌ویژه نقش آنچه شهرهای نخست هر منطقه مگاشهری نامیده شده‌اند در تولید دانش بررسی شده است. در فصل چهارم و بخش‌های نهم تا شانزدهم، اعضای گروه‌های تحقیق در ۸ ناحیه بر برخی ویژگی‌های خاص این نواحی تاکید می‌کنند. بخش پنجم که شامل فصل هفدهم است، بر پرسش‌هایی مرتبط با سیاست‌ها تمرکز دارد. در این بخش نتایج اصلی به‌دست آمده است. فصل‌های نهم تا شانزدهم پیش از تنظیم واکنش‌های سیاستی جمع‌بندی شده و در چارچوب متفاوتی ارائه می‌شود. در نهایت برخی از نتایج کلیدی از کل مطالعه و دستورکاری از پرسش‌های مداوم تحقیق که از آن استخراج شده‌اند، بیان می‌شوند. در مجموع ترجمه کتاب حاضر که یکی از آثار گرانبها، ارزشمند و بی‌نظیر است، تأثیرات علمی و بسیار شگرفی در حوزه تحقیقات و منابع برنامه‌ریزی شهری، شهرسازی، مدیریت شهری، اقتصاد شهری، آمایش سرزمین و برنامه‌ریزی فضایی، سیاست‌های شهری و جغرافیایی و رشته‌های مرتبط با شهر و منطقه و برنامه‌ریزی در کشور به جای خواهد گذاشت. امید است این اثر مورد توجه دانشگاهیان و سازمان‌های برنامه‌ریزی و مهندسان مشاور به‌ویژه استادان و دانشجویان دوره‌های دکتری، کارشناسی‌ارشد و کارشناسی واقع شود.

دکتر کرامت‌الله زیاری

استاد تمام دانشگاه تهران

سپاسگزاری

ابتدا می‌خواهیم از هیأت‌های مالی که این مطالعه را امکان‌پذیر ساختند، تشکر کنیم: دفتر شمال غرب اتحادیه اروپا در لیل و دفتر قائم مقام نخست وزیر در لندن که سرمایه اصلی این مطالعه را فراهم کردند. همچنین آژانس توسعه جنوب شرقی انگلیس، هیأت برنامه‌ریزی منطقه‌ای جنوب شرق، هیأت برنامه‌ریزی جنوب غرب و بنیاد بالزان که دیگر سرمایه‌ها را فراهم ساختند.

همچنین از شرکت لندن و هیأت مدیره سیاست شهری دفتر قائم مقام نخست وزیر که به‌عنوان نهاد میزبان جلسات گروه تمرکز در بخش سوم مطالعات فعالیت داشتند، تشکر می‌کنیم. علاوه بر این، تشکر ویژه‌ای از افراد زیر داریم:

در لیل:

فیلیپ دوکت، کلیر کلمب، ژاکولین آرشر، نیکولا بارت، مونیکا تاناکا، و جین کریستف کارلیر، در لندن و گویند فورد:

دفتر قائم مقام نخست وزیر، پل هیلدرت.

آژانس توسعه اقتصادی جنوب شرق: پم الکساندر، پل هدسون، دتلف گلتز، آرنو اشمایکر.

هیأت برنامه‌ریزی منطقه‌ای جنوب شرق: مایکل گیلیام و جان پاوند.

هیأت برنامه‌ریزی منطقه‌ای جنوب غرب: کیت وودهد.

شرکت لندن: جان واتسون، به‌ویژه از واحد توسعه اقتصادی شرکت لندن به‌دلیل اجازه برای ثبت داده‌ها در بخش‌های ۶-۸.

انستیتو مطالعات اجتماعات محلی/ بنیاد جوان: گف مولگان، جان استیونس، جیل مک کویش، ترسا نونس، نیک گرین، گرت پتس، دیوید واکر، رون هوپل، آیه آیه سان، تتسو نانینگ، نایجل پرنیتس. به‌علاوه اندرو پین و ریچارد دیکسون به‌ویژه اندرو پین که به‌دلیل تکمیل مجموعه عظیمی از ویرایش‌ها مدیون وی هستیم.

کامیل آداسون که در شکل‌دهی و تغییر شکل طرح کتاب کمک کرد.

مدرسه اقتصادی لندن: پل چشایر برای کمک در داده‌ها در مراحل اولیه.

در رندستد:

وزارت مسکن، برنامه‌ریزی فضایی و محیط زیست آلمان به‌دلیل حمایت‌های مالی بی‌دریغشان.

انستیتو مطالعات توسعه بین‌المللی و کلانشهری آمستردام به‌دلیل کمک‌های مالی جانبی.

آنا کورتویچ، پیتر پریچد و اوا استیمیجر برای فعالیت‌های متنوع حمایتی در طول پروژه، و تعدادی از نمایندگان نهادهای خصوصی و دولتی که با ما در تقسیم دانش‌های ارزشمندشان در طول جلسات گروه تمرکز و مصاحبه‌ها، بسیار مهربانانه برخورد کردند. درهایدلبرگ:

دانشگاه هایدلبرگ، دپارتمان جغرافیا: پروفیسور پیتر موسبرگر و استفان بروینگ.
وزارت علوم، تحقیق و هنر به دلیل کمک‌های مالی.
در پاریس:

دانشگاه سوربن: پروفیسور پیر بکوج، مود سنتاویل، رنان کمبرو، فلاوین کروس، لوئیس دژومنت، فدریک
ملائوره، فدریک بودیر برای کمک در تحقیق و نگارش بخش ۱۵.
آن ماری رومرا، رنود دیزیان، دومنک لکومت، کاترین والدراما.
داتار: وینسنت فوشیر
در دوبلین:

انستیتوی شهری ایرلند، کالج دوبلین: پروفیسور فرانک کانوری، پروفیسور جان یاروود، فرانک مک گنیس برای
کمک ارزشمندش در نقشه‌برداری و دانیل مک اینرنی برای حمایت کارتوگرافیک.
همچنین تمام مصاحبه‌شوندگان و شرکت‌کنندگان گروه تمرکز (مثل تاجران، کارشناسان محلی و بخشی)
که به‌طور سخاوتمندانه وقتشان را در اختیار ما قرار دادند و دانش خود را با ما تقسیم کردند.
در نهایت تیم تحقیق سپاسگزاری ویژه‌ای به آن رودکین بدهکار است که با مهارت و کارایی خود به‌طور
خارق‌العاده این مجموعه را ویرایش کرد. وی با ارائه پیشنهادهاى خود در جهت بهبود کیفیت کتاب، فراتر از
وظیفه‌اش عمل کرد و فراتر از آن به‌دلیل ساده کردن موضوعات آکادمیک و حرفه‌ای برای خواننده و انتشار
ژورنالی که همزمان با این کتاب منتشر شد و بعضی موضوعات را با جزئیات بیشتری بیان کرد، از وی تشکر
می‌کنیم.

